

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravištvu (administraciji) in ekspediciji, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedeelj in praznikov, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 223.

V Ljubljani, v soboto 28. septembra 1889.

Letnik XVII.

Vabilo na naročbo.

Zadnje četrtletje je blizo: najuljudneje torej prosimo p. n. naročnike, da brzo ponoviti blagovolje svojo naročnino; one, ki so še na dolgu s svojo naročnino, opomnimo, da se podvzajajo zaostalo poravnati; vse pa, ki še niso naši naročniki, iskreno vabimo, da nas podpirati izvolijo v našem toli požrtvovalnem podjetji s svojo naročnino prav v obilni meri. **Stvar, za katero se borimo, je vredna žrtve vsakega slovenskega rodoljuba, da nas podpira gmotno in duševno z naročevanjem, kakor točnim in zanesljivim dopisovanjem. Hkrati usojamo si tudi opozarjati p. n. občinstvo, da nas počasti z raznoterimi naznanili (inzerati), katere jamčimo prijavljati točno in kolikor možno po nizki ceni.**

Naročnina na „SLOVENCA“ in cena naznanilom označeni sta na glavi lista.

Vredništvo in opravištvu.

Mestna hranilnica ljubljanska.

Tandem aliquando — vendar enkrat! Tako je dostavil marsikdo, ko je čul vest, da se bode dné 1. oktobra odprla mestna hranilnica ljubljanska.

Ze večkrat smo na tem mestu opozarjali na nevarnosti, ki preté vsem našim krogom in stanovom, ker židovstvo skuša v prvi vrsti z denarjem podjarmiti si krščanske dežele in narode. Z umazanimi in zvitiimi sredstvi hočejo židje izsesati vso moč krščanskemu prebivalstvu ter ga vkovati v železne svoje okove. Celó mogočne države ne morejo se izviti iz železnega obroča. Zato mora vsak rodoljub z veseljem pozdravljati gibanje, ki se je pričelo tudi v naših domačih krogih s poštenim in opravičenim namenom, da bi kolikor móči oprostili

sorojake gospodarske odvisnosti od onih nasprotnikov, katerim ni po volji naš razvoj, noben korak do boljše prihodnosti.

Z zanimanjem smo torej čuli, da se bode s prvim dnem oktobra uresničil sklep, ki ga je sklenil zastop mestne občine ljubljanske že pred sedmimi leti. So sicer na Kranjskem nekateri denarni zavodi, ki v sili pomagajo našim kmetom, trgovecem in obrtnikom, toda večjega denarnega zavoda nimamo, ki bi ne služil namenom naših političnih nasprotnikov.

Da kranjska hranilnica ni tak zavod, pokazala je že pri mnogih prilikah. Akoravno njena pravila jasno govoré, da se obrača njena hranilna zaloge za dobrodelne, občno koristne namene v mestu in na deželi, vendar obsipava z radodarnjšo roko zavode in društva, ki so nam v vsakem oziru nasprotna. Kranjsko hranilnico so postavili na noge možje, katerim je bil na srci blagor cele dežele, ki je v ogromni večini slovenska. V ugodnem trenutku pa so si politični naši nasprotniki prilastili ta mogočni denarni zavod, v katerega se je stekalo največ potú slovenskega kmeta. V tej trdnjavi so gospodarji možje nemškega duha ter so se zgradili z železno ograjo, katere ne more nihče prekoračiti brez njihove volje.

Slovenska duhovščina je bila prvi stebler tej trdnjavi in, žal, da mora še sedaj zaradi neugodnosti razmer biti njena ne mala podpora.

Slovenci bi morali imeti v resnici še pohlevnejšo nprav od golobje, da bi podpirali in jačili stranko, ki nam nasprotuje v vseh deželnih vprašanjih in s ponosom poudarja, da ni našega rodú. Sramota je res bila za deželo in stolno mesto, da doslej nismo imeli denarnega zavoda, ki bi nas oprostil odvisnosti od nemškega kapitala. To so naši sorojaki na Štajerskem že davnaj spoznali, ker so ustanovili več posojilnic, ki sploh vspešno delujejo, in najnovejši čas južno-štajersko hranilnico s sedežem v Celji. Vsaka slovenska poso-

jilnica ali hranilnica je narodna trdnjava. Ti zavod koristijo narodu na dvojen način. Kdor ima na razpolago gotovino, vé, kje more varno naložiti svoj denar, da ne podpera nasprotnika. Pošten in zupanja vreden mož pa najde v sili pomoč pri domačem denarnem zavodu.

Kateri namen imajo v obče hranilnice, to je znano. Hranilnice so med najkoristnejšimi zavodi novejšega časa. Namen jim je, da dajejo priliko vsakemu, posebno pa manje premožnim ljudem, da si nalagajo prihranjeni denar kot kapital na obresti in ga morejo vzdigovati zopet, kadar ga potrebujejo. Tak namen ima tudi mestna hranilnica ljubljanska. Vloge in svoje premoženje pa bode posojevala na nepremična posestva, občinam, javnim in občekoristnim zavodom, na vrednostne papirje itd.

Za vse vloge je mestna občina na podlagi deželne postave z dné 8. novembra 1886 porok s svojim premoženjem. Vložnik je torej zavarovan proti vsaki zgubi. Ljubljanska hranilnica ni privatno podjetje, temveč mestne občine ljubljanske, ki je največja korporacija v vsi deželi.

Občinski zastop ljubljanski je po vsem tem storil lepo in koristno delo, postal posreden dobrotnik vsem stanovom, posebno nižjim, ki morejo varno naložiti in shraniti svoje prihranjene novce, zagotoviti si prihodnost, vaditi se v varčnosti ter se v boji za kruh moralno osrčevati.

Pozdravljamo torej ta narodni denarni zavod ter mu želimo mnogo najboljšega vspeha!

Kraljica Natalija zopet v Belemgradu.

Kako velike važnosti za napete evropske razmere ima balkanskega polutoka položaj, dokazuje najbolje to, da se zanima vsa javnost za vsako, na videz še tako malenkostno stvar, ki se tiče Srbske, Bolgarske, Črnogore ali neosvobojenih turških dežel. Isto velja

LISTEK.

Čmerika.

Gospod vrednik, Vi tožite, da je dolg čas po našem časopisu in sicer v obeh predalih nad črto in pod črto. In vendar ni popolno istinita Vaša tožba. Kaj ne godejo razni politični godeci nad črto dan za dnevom duhovite sonate nadepolnemu Boulangier-ju in pa vesele poskočnice ubeglemu knezu Liechtensteinu? Celó iz tretjega nadstropja Eiflovega stolpa nam dohajajo slovenski dopisi, potem naj pa še trdi kdo, da sirotuje slovenščina za kmetiskimi durmi in da ni enakopravna „urbi et orbi“.

In pa pod črtami naših časopisov tudi ne vlada revščina, saj se dan za dnevom in mesec za mesecem zabavajo ondi „blodne duše“ in v nedeljo zjutraj je ondi pogrnjena miza z malimi in velikimi narodnimi in nemčurskimi grehi. V prejšnji dóbi je bilo pa še prijetneje, ko smo dobivali za nedeljski zajutrek „Sviftijančev“ in pa g. „s“ boj za venec dovtipov, dandanes pa gospoduje kar brez konkurence g. „s“, ki je pokopal vže davnej in brez običajnega nekrologa svojega sitnega nasprotnika.

Zaradi tega, gospod vrednik, sodi Vaš sedanji „Čmerikovec“, da bi ne bilo napačno, ko bi okrasili včasih prostor pod črto s čmerikovim cvetom, ki ima bajé izvrstno lastnost, da preganja in uničuje

strupene „mijazme“ in celi grešno srbečico, kjerkoli jo najde. „Čmerikovec“ sodi celó, da bi takovo zdravilo ne bilo na škodo tudi našim političnim in socijalnim razmeram, katere prepuščamo doslej samo humoristični žili g. „s“.

Gospod vrednik, da pa ne bode prepira o spolu najnovejše čmerike, kakor o naši „astra montana“, naznanjam Vam, da je ona pravi pravcati „neutrum“ in da ima osobito ono zanimivo lastnost, da prozročuje „naduho“ in da „zapira sapo“, ako pride v opravičeno dotiko z zastopnikom „utriusque generis“.

V zadregi smo posled, kakov častni prislov bi dali povrh čmeriki, saj je poslednji navaden v moderni botaniki. Naš največji botanik gosp. Dežman počiva v grobu, g. Šimen na Šenturški gori je sicer vreden njegov naslednik, a on se bavi v najnovejši dóbi samo z glivicami, in je zanemaril svoje rastlinslovje, odkar je kupila dežela za drag denar njegovo slavno naravoslovno zbirko. Vendar brez strahú smo, da se dobi časten priimek naši najnovejši cvetličci vsaj do one dóbe, ko se tiska njeno ime v drugi izdaji našega Wolfovega slovarja, saj hudoben svet trdi, da se je prva izdaja bajé vže davnej razpečala. Vendar nič ne dé, ako ne bode poslednje tudi nikdar mogoče, saj tudi naši mladi gg. kapelanje ne bodo našli v kratkem svojega imena niti v koledarji, niti v politični pratiki, kajti

izbrusili jih bodo naši humoristi v prah in pepel, da jim ne ostane drugzega kakor slaven spomin pri bralkah ljubljanske tobačne tovarne, ki se neki kar trgajo za slovenske kapelanske ode. Vendar kam je zašel „čmerikavec“?

Le zaradi pristne konkurence je prinesel danes na trg svojo čmeriko, saj hoče z njenim duhom zabraniti, da se ne izbrusi Slovincem prej ali pozneje prirojeno dovtiposlovje in da se ne olikamo kar v geometričnih skokih, kajti ako napredujemo vedno tako v narodni omiki, kakor v sedanji brusovi dóbi, potem je končan kar čez noč naš narodni boj in vsa naša slava.

V istini neslavna bodočnost se odpira nam in našemu letošnjemu čvičku, kateri je poparila strupena slana. Brez pijače in zabave bomo torej v dolgi zimi, če nam ne pomagajo v skrajni sili Šternovi vinski recepti in pa naši humoristi. Tudi tepke niso obrodile letos, kar pa še ne dokazuje, da je slaba letina tudi na našem leposlovnem polju. Naš jedini humorist trdi namreč, da cveté „Rodoljub“, jednako jablani v majniku in da se je moral zateči zaradi tega njegov konkurent v skrajni sili za nervus rerum celó v tobačno tovarno, akoravno trdi zopet na drugem mestu, da nihče ne razume ondi njegovega humorja.

Poslednje je sicer jako odkritosrčna tožba, a vendar ž njo še ni dokazano, da ne diši sedanji

tudi o kraljici Nataliji, prognani soprogi bivšega srbskega kralja Milana in materi mladostnega srbskega kralja Aleksandra. Cele meseca preresetavalo se je po novinah vprašanje o njenem povratku v Srbijo, uvaževalo se je, kdaj in kako se bo vrnila in ali se sme v obče vrniti, in kake bodo posledice za Srbsko, ako se Natalija trajno nastani v Belegradu.

Cesar je želela večina srbskega naroda in kar je prepričati hotel kralj Milan na vsak način, zgodilo se boče jutri. Kraljica Natalija boče jutri popoldne zopet stopila na srbska tla ter dospela v stolno mesto srbskega kraljestva. Kakor se iz Belegrada poroča, vsprejeta boče sijajno in z nepopisno navdušenostjo. Prisotni bodo v pristanišči dunavskem sin njen, kralj Aleksander, ministri in vladarji.

Kako velik je razloček med jutrnjim dnevom in ono dōbo, ko je v 12. dan meseca oktobra pred štirinajstimi leti kot nevesta kneza Milana v tem savskem pristanišči prvokrat stopila na srbska tla! Narod in ona, vsi so bili prošinjani z gorko nadejo, da se spolnijo davna hrepenjenja in želje in da Srbska kot „jugoslovanski Piemont“ poseže vmes pri reševanju balkanskega vprašanja. V tem duhu so jo vsprejeli in pozdravljali, in temu duhu ostala je zvesta kot soproga in mati, kot kneginja in kraljica. Prinesla je seboj simpatije in milijone, oboje je koristilo srbskemu narodu; jedno in drugo pomagalo je v vojski leta 1875 in 1876 Srbsko izpuliti turški nadvladi in razširiti meje. Mladostna vladarica igrala je pri tem vlogo tolažnice ranjenih, pomočnice v bedi in trpljenji, in je dajala sama dober vzgled, kako se ima skrbeti za vdove in sirote.

Ko pa so se premenile razmere in je kralj Milan napal vlado, koja je podpihovala zoper njega vso deželo, in ko je po zjedinenji Bolgarske meseca septembra 1885. leta zgrabil za orožje sicer ne zoper Turke, temveč zoper krvne rodne brate Bolgare: tedaj se je otrsela kraljica Natalija zatajevanja kot žena in se odločno postavila svojemu kraljevemu soprogu na odpor. Mogoče, da ji je ljubezen do edinega sina, hoteč mu ohraniti prestol, narekovala misel, naj se njen pred zmagovalnimi Bolgari bežeči soprog odpove vladanju, za koje ni bil rojen, a tudi povsem ni imel sposobnosti. Od tega trenutja postalo je pa zajedno razmerje med njo in kraljem neznosno, in lani končalo se je s tem, da ji je vzel sina kraljeviča ter se ločil od nje.

Toda tek dogodjajev ni se dal več ustaviti. Srbska država dospela je na kraj propada in kralju Milanu se je posrečilo, da je imel v Srbski vse stranke brez razločka zoper sebe. Zapustil je prestol, toda prej si je hotel še zagotoviti vsaj toliko, da bi kraljica ne smela nikdar vrniti se v deželo, da bi ves vpliv, kolikor ga je še imel, zlasti gledé sina, ostal njemu samemu. Vedel je dobro, da je mogoč ali samo on, ali pa kraljica na Srbskem, nikoli pa oba skupaj, ali jeden tik drugega. Toda pozabil je, da kraljičinega povratka v deželo ne more nihče zabraniti. Ni ustava, ni postave

srbske ne vedó ničesa o tem. Dokler je Milan vladal, mogel je takó učiniti proti postavi, toda danes, ko je zopet zavlada postavnost, sta on in kraljica po ustavi istotako enakopravna srbska občana, kakor vsi drugi Srbi in Srbinje, in postava ne pozná nijednega višjega ali nižjega vzroka, nego to, kar kipi iz srca in ljudskega mišljenja.

Kakor bivši kraljici nihče ni mogel zabraniti povratka v deželo, tako tudi ni moči in oblasti, ki bi ji zabranjevala, da bi se ne oglasila pri svojem sinu, kralju Aleksandru. Vsaj je bilo materino sree glavni nagon, ki jo boče privel zopet v Beligrad. Da boče pa njen povratek imel globokejši pomen, o tem prevlada v javnem evropskem mnenji samo en glas. Vrnila se boče kot prepodena soproga in sina iskušoča mati, toda vsa ta dostojnost, koja je imela, vsi ti cilji in želje, koji so ji sledili, vračajo se zopet ž njo.

Vrhu tega se je spolnila glavna stvar, pala je največja zapreka: Kralj Milan ni več kralj! Torej je naravno, da te nadeje, s kojimi je bila prošinjena kot nevesta, ko je prvokrat stopila na srbska tla, pridejo zopet k veljavi zdaj, ko se boče povrnila k sinu, in to tem prej, ker so to nadeje vsega naroda. Marsikaka se je že uresničila, toda mnoge se še niso. In ravno to je, kar dodaje važnosti njenemu povratku: povzdiga „jugoslovanskega Piemonta“, kakor je Ristić imenoval Srbsko. V tem smislu se pa tudi ne vara javno mnenje.

Svet se boče čudil njeni sreči, ki jo je zdaj preziral in se ji neusmiljeno rogal zaradi njene materine ljubezni. Muka in bōl se ne čutita, kadar nam ljubav in nprav vodita roke, znoj nam ne more biti breme, temveč rešilna rōsa, kadar se razlije — v korist naroda!

Politični pregled.

V Ljubljani, 28. septembra.

Notranje dežele.

Češko akademično bralno društvo v Pragi je bilo, kakor že poročano, razpuščeno. Zoper dotični odlok se je vložil priziv do ministerstva, ob enem pa se je sklicalo zborovanje o ustanovi novega enakega društva. Predložila so se vladi sklenjena pravila, toda ta je dotičnemu odboru naznanila, da jih iz formalnih ozirov ne potrdi.

Gališki mestni shod je deželnemu odboru predložil nasvêt, naj se zaklad za dovoljevanje posojil občinam, ki hočejo graditi nove vojašnice, poviša z enega na dva milijona goldinarjev. Deželni odbor je sklenil predlagati, da se preko te točke preide na dnevni red. Izročil bo deželnemu zboru poročilo o ustanovi javnih skladišč v Lvovu in Krakovu.

Madjari so čudni ljudje. Znano je, kakó spoštujejo hrvatske pravice, toda na drugi strani so pa takoj divji, kakor hitro ménijo, da se prezira enakopravnost obeh državnih polovic. Znana je sramotna zadeva s črno-rumeno zastavo v Monoru in očitna graja iz cesarjevih ust. Dan pozneje pa se „Pesti Hirlap“ jezi zaradi cesarjevega lastnoročnega pisma povodom vojaških vaj, ki je bilo objavljeno samó v „Wiener Zeitung“, ne pa tudi v budimpeštanskem uradnem listu.

Vnanje države.

Kolikor bolj se bliža dan prihoda **srbske** kraljice Natalije, tembolj se iz Belegrada širi med svet raznovrstne vesti o Milanovih nakanah nasproti svoji nesrečni soprogi. Neka brzjavka pravi, da bo danes prišel Milan v Belgrad ter seboj vzel Aleksandra v Niš na lov toliko časa, dokler se bo Natalija mudila v prestolnici. Z druge strani se pa temu odločno oporeka. — Predvčeraj so se vršile nove volitve za skupščino. Volitev so se vdružili le radikalci in liberalci. Izid dosedaj še ni popolnoma znan, le glede prestolnice nam je naznanila včerajšnja brzjavka, da so prodrli trije radikalci in eden liberalcev, v ostalih mestih pa 18 radikalcev in 11 liberalcev.

„Times“ poroča iz **bolgarske** prestolnice: „Pred nekaterimi dnevi je hotela Turčija velevladnim razposlati okrožnico, s katero formalno priznava kneza Ferdinanda za bolgarskega vladarja ter ga kot takega tudi ostalim vladam priporoča. Le velikemu prizadevanju ruskega veleposlanika Nelidova se je posrečilo, da je Turčija vsaj za nekaj časa odložila ta korak.“ Treba počakati — preklica!

„Köln. Ztg.“ objavlja spomenico **ruskega** generala Obručeva, katero je pisatelj izročil kot namestnik vojnega ministra carju. Načelnik ruskega generalnega štaba, Obručev, spada k onim častnikom, ki ménijo, da je vojska v kratkem času neizogibna in da mora Rusija potegniti meč iz nožnice prej, predno se bodo nasprotniki njeni popolnoma pripravili za boj. Ob enem je odločen pristaš zveze s Francijo ter v vednem nasprotstvu s finančnim ministrom Višnjegradskim, ki zahteva za nekaj let mir in razoroženje, da takó vredí pred vojsko državne finance. Nasprotje mej tema državnikoma se je v zadnjem času poostriilo. Napominana spomenica pravi: Živahno gibanje zapadne Evrope kaže, da morajo primeroma v dveh letih razmere privedi do vojske; zaradi tega je treba, da Rusija pred vsem pomnoži svoja občila, ki morajo biti do prihodnjega maja izgotovljena. Car je lastnoročno pod spomenico zapisal: „Tudi jaz sem popolnoma tega mnenja. Na vsak način se morajo tukaj izraženi nazori in predlogi natanko uvaževati.“ Nasprotno je pa tudi finančni minister carju izročil spomenico, v kateri dokazuje, da je Rusiji pred vsem treba vrejenih financ; v to svrhu je treba pa večletnega miru. Tudi temu spisu je car pritrdil, toda Obručev je menda vendar premagal protivnika, kajti, kakor že o svojem času poročano, zaukazala je vlada, da se zgradi več novih železnic, ki morajo biti ob enem s tremi stotinami strojev do maja gotove.

Zgoraj napominana spomenica ruskega generala Obručeva je v **Nemčiji** veliko pozornost vzbudila, ker jo je „Köln. Ztg.“ objavila ravno sedaj pred carjevim obiskom v Berlinu. Govori se zopet, da je carjev prihod odložen, gotovo pa je, da Bismarck ne bo prišel v Berlin, da je vest o Giersovem potovanji v Nemčijo neosnovana in da bo carjev obisk le čin uljudnosti brez političnega pomena. „Börsen-Zeitung“ imenuje članek „Kölnarice“ prazno besečenje. Berolinska borza je bila sicer takoj v začetku nekoliko razburjena zaradi Obručeve spomenice, vendar so se kmalu zopet utrdili kurzi.

Nizozemska zbornica je z 71 proti 27 glasovom sprejela postavbo o reviziji šolskega zakona, po kateri se zmanjšajo državne podpore za javne šole, ob enem pa dovoljujejo denarni doneski za zasobne in verske učilnice. Tudi 17 liberalcev je glasovalo za ta načrt.

(Dalje v prilogi.)

slovenski politični humor po tabačnem dimu in po kvedrastih črevljih.

Zaradi tega je skrajni čas, da se poprimemo „Slovenci“ zopet zanemarjene botanike in da spravimo v promet pozabljeno čmeriko, ki sicer pošegače in opika onega, ki pride ž njo v dotiko —, a tudi zdravi in čisti zrak, ki je tako soparen v nekih glavah.

Jonatan.

Pri luči.

Vsak čitatelj, ali recimo rajši, naročnik ima svoje muhe. Ta pogleda najprvo domače novice, ko dobí časnik v roke; oni preleva najprvo uvodni članek, tretji spet politični pregled, četrti inserate itd. Jaz za svojo malenkost imam to posebnost, da spustim radovednost svojih očij najprvo na oddelek pod črto. Če berem naslov kakega romana ali povesti, tedaj se z nevoljo obrnem od njega. Če zagledam „konec prihodnjic“, potem se že še nekoliko potolažim, češ, še jedenkrat samó.

Zdaj torej veste, kako ustrezete moji malenkosti? In zakaj želim najrajši pod črto? Ker je pod črto vse bolj mirno in prijetno, ni tistega „ravsa in kavsa“, ki se godí nad črto. Ako pa prenese kdo še celó kak „balzak“ pód-njo, potlej je pa že celó prijetno. In še kako visoko se lahko popné človek pod črto! Le spomnite se podlistkarja, ki ima s Šmarne gore tako lep razgled po svetu.

In zakaj je še tako prijetno pod črto? Pomislite na fini takt, ki ga imajo podlistkarji. To vam povedo, kar mislijo, kakor bi rožice sadili. In fraze? Teh se tudi ne manjka tem možem. Ali čast, komur čast! Toliko jih vendar ni, kolikor nad črto, in kar jih je, so potrebno zlo, kakor bi nekdo rekel. In kako bi se mogel človek tega kleka popolnoma otresti! Saj fraze so dandanes na dnevnem redu, ali kakor pravi molčeči pesnik Stritar: „Sedanje stoletje je stoletje fraz.“ In čeravno je zaklet sovražnik fraz, vendar tudi sam ni brez njih, kakor tudi sam prizna. Ni še dolgo, ko je pri neki slavnosti nekdo govoril precéj časa, tako da so mu ploskali in ga na rame vzdignili. Ali so mu ploskali zato, ker je končal, ali iz navade, tega jaz nisem mogel uginiti. Zaradi jedra govora gotovo ne, ker so bile same fraze. Saj je celó še sam dejal pozneje, da sam ne vé, kaj je povedal. To se pravi „frazje mlatiti“, „otrobe vezati“, ljudi za nos voditi.

Gosp. urednik, kedar berete kritike pod črto, takrat si lahko mnogo fraz nabere. Sploh so kritike pri nas jako simpatična prikazen. Dovolj jih je, ali to je čudno, da se malone vse kritike glasé na enak način, le razporedba stavkov je drugačna, a še ta ne vedno. Konec vsake kritike pa je kakor „refrain“ v narodni pesni: „In če še pristavimo, da je tisek lep in papir fin, povedali smo vse.“ Tako torej?

Toda ne smem preveč. Utegnil bi kmalu kdo misliti, da ná-nj cikam, kar je jako nevarno za ta in oni svet. Ne ohladil bi svoje jeze niti toliko časa, kolikor ga potrebuje mlečnata kaša, da se ohladi. Kakor namreč vedó ljudje povedati, ostane mlečnata kaša toliko časa vroča, da se lahko na Dunaji skuha, v Parizu pa jé.

Kaj pa še-le, ko bi rekel, da se na tako zvanih narodnih slavnostih pové največ fraz! Kamenali bi me, češ, zoper narodni napredek je! In ko bi jaz pri tem poklical na pomoč celó z onega sveta vrlega Levstika, ki je bil hud nasprotnik vsake take veselice, ne pomagalo bi nič, češ, Ti nisi Levstik! Quod licet Jovi, non licet bovi.

Toda sklenem. Le toliko bi Vam še rad povedal, ker sem že pri luči, kako se pravi tisti stvari, ki visi nad svetilnico in človeka varuje, da se mu ne blišči v oči. Neki gospod, ki pa ni jezikoslovec, akoravno bahato trdi, da je znal svoje dni 15 jezikov, krstil je to stvar za „lučnik“ per analogiam: dežnik. Poglejte, narod pa pravi tej stvari: klobuk. Torej lučniki tudi niso vselej „lučniki“, k večjemu „lučeburanci“; dober izraz za nemški „die Aufgeklärten“. Torej ostajem pod klobukom

Vaš

a + b
c

Konečni izid *francoskih* volitev je nastopil: Izmed 576 volilnih okrajev je volilo 573, ker bode otoka Bourbon in Guyana še le dne 6. oktobra glasovala. Izvoljenih je bilo 393 poslancev, v 180 slučajih pa bo treba ožje volitve. Prodrlo je 232 republikancev in 161 opozicijonalcov, namreč 86 rojalistov, 53 bonapartovcev in 22 boulangistov. V 137 okrajih imajo republikanci, v 43 opozicijonalcu nado, da bodo pri ožjih volitvah zmagali. Izmed 393 izvoljenih je 165 novih članov, in sicer 97 republikancev in 69 opozicijonalcov. V Parizu je bilo 259.615 republikanskih, 23.524 monarhističkih in 201.962 boulangističških glasov oddanih. Volilna komisija Seine-prefektura je 8367 volilnih listov z Boulangerjevimi imeni razveljavila ter proglasila za poslance montmartreskega Joffrina, ki je dobil 5500 glasov. Tudi v Belleville-u je doletela ta usoda 3841 glasovnic z Rochefortovim imenom. V Morbihanu je Dillon potrjen za poslanca. V političnih krogih je napravil Ferry-jev poraz v Saint-Dié-u velik vtis, tembolj, ker je Ferry zastopal ta okraj neprestano od leta 1869. Srečni njegov nasprotnik je boulangist Picot, bivši major in sedanji tovarnar. Enaka osoda, kakor Ferry-ja, je doletela Gobleta, ki je v departementu Somme-u propadel zoper boulangista Millevoye-ja in bivša ministra Feuille-ja in Herissona; v ožjo volitev bode prišla ministar Yves Guyot in Constans, skoro vsi republikanski poslanci v Parizu, bivši minister javnih stavb Raynal, Clémenceau, Pelletan, René Laffon, oče postavi zoper več kandidatur, i. dr. In to imenujejo republikanski listi „sijajno zmago“! — Pariška razstava je bila izmed vseh dosedanjih najmnogobrojnejše obiskana, povprek na dan od 150.000 oseb. Pariška razstava leta 1878 je imela na dan 65.000 obiskovalcev; leta 1867 na dan 42.000, filadelfijska 61.000, dunajska (1873) in londonska (1851) 40.000, londonska 1862. leta 34.000 in pariška leta 1855 samo 24.000.

Kakor trdi „Ephemeris“, razposlala je *grška* vlada novo noto o Kreti. Več kretskih vodij, mej temi načelnik vstajnega odbora, je došlo v Atene. Drugi člani tega odbora so pobegnili pred Šakrom pašo na otok Mil, odkoder jih bo grška ladja prepeljala v varno zavetje. Na Kreti kar v tolpah zapirajo kristijane, mučijo jih, da bi tako priznali svojo in drugih krivdo; v Kaneji in Herakleju pa so izpustili vse zaprte mohamedance.

Izvirni dopisi.

Iz Prage, dne 25. septembra. „Na svetu je mnogo hib“, rekel je slavniti Thiers, „ki vedó v pogubljenje.“ Takih hib poln je bil konec svojega vladanja Napoleon III., in te so tudi pospeševale njegov padec. Na prestolih se hibe vselej usodnejše, nego kjerkoli drugje, toda tudi tu more se nakupiti mnogo teh hib, ki peljejo končno k pogubi.

Kdor je čital židovske in lažiliberarne liste povodom odpovedi kneza A. Liechtensteina in jim je verjel, morala bi nastati najprej katastrofa na Češkem, dalje državnozbornski desničci in končno katoliški cerkvi.

Mnogi so zrlí h knezu Liechtensteinu z zupanjem, zlasti pa Čehi. Slednjim postal je knez L. iz mnogih vzrokov zelo simpatičen. Še prej, predno je nastopil politično torišče, osvedočil je svojo izbornu nadarjenost na prvem katoliškem shodu. Ko je pa nastopil s svojim znanim šolskim predlogom za verske šole v Avstriji, tu so se obračale k njemu oči vseh avstrijskih katoličanov kakor k svojemu voditelju, kakor bi se jim bil v njegovi osebi porodil Windthorst. V teh nádejah bili so še tem bolj uverjeni po katoliških listih, pred vsem po velikem listu „Vaterlandu“, koji so povsem zatrjevali, da Liechtenstein ne odstopi od svojega predloga. In danes? Za vzrok svoji odpovedi proglašá: zmago Mladočehov. Če je to v obče istina, potem so pa dosegli nekaj Mladočehi, česar se nikoli niso nádejali. Toda tega tu nihče ne verjame! Mladočestvo je tu sama španjska stena, za koju tiči vse nekaj drugega. Mladočehom na ljubo bi se gotovo ne bil odpovedal L. predsedništvu svojega kluba. Javna tajnost je, da se je knez Liechtenstein umaknil mogočnejšim vplivom, ki so vspeh za njegov predlog v državnem zboru učinili začasno nemogućim.

Položaj na Češkem pač ni vzrok njegovemu koraku, temveč od nekod drugod veje mrzel veter. Predlog njegov je bil ostri klin v Taaffejev zistem, koji ima to fiksno idejo, s svojo vladno obliko najprej pomiriti fakcije in potem Čeha. Grof Taaffe vedno stavi levici zlate mostove v podobi svoje srednje stranke — Mittelpartei — a tu se mu na pot postavi knez L. s svojim predlogom, koji na levici dela tak vtis, kakor vtis poslednjega govora sv. Štefana na žide, samo s tem razločkom, da levica ne bi bila kamenala kneza Liechtensteina, temveč

grofa Taaffeja, ki pa ni rojen za tako mučeništvo. Ker se ni hotel pogajati s kavalirjem, kakoršen je princ Liechtenstein, postavijo se mu v prihodnje nasproti možje iz naroda, koji niso vajeni na „bon ton“ in niso izbirčni v svojih izrazih.

Šolskega predloga bi ne bil smel grof Taaffe vže v svoj lasten prospeh odklanjati. Ima li železni krog desnice ostati v svoji celoti, ne sme se odstaviti verska šola z dnevnega vsporeda. Z versko šolo desnica v državnem zboru stoji in pade! Šolsko vprašanje je bila doslej v Avstriji samo kronična bolezen, z Liechtensteinovo resignacijo postala je pa akutna.

Posledic Liechtensteinovega koraka se pa ne treba strašiti. Njegova stranka bodisi izvoli novega voditelja (bajé veleč. g. Karlona), ali pa razpade. V slednjem slučaju razšla bi se na tri strani. Jedna bi se vrnila nazaj k Hohenwartu, nekaj bi pripalo Lienbacherju in levovi del odnesla bi Zallinger in Ebenhoch. Levica bi ni jednega ne vjela. Razmerje ostalo bi nepremenjeno. Taaffe bi moral vsemogoč biti, ko bi hotel otvoriti večino iz — levice, in da ga ni volja, to dokazuje imenovanje grofa Fr. Thuna namestnikom na Češkem. Korak kneza Liechtensteina je pa po mojih mislih sličen mlademu duhovniku, ki se nádeje in domišljuje, da bode z nekoliko lepo dovršenimi propovedmi mahoma preobrnul vse grešnike, in ko se mu to ne posreči, hkrati omahuje in opeša.

Pogreb abbé Deziderija Leva Fauvina, o čegar smrti sem vam poročal v zadnjem dopisu — duhovnik je pohajal iz troyeške vladikovine v Franciji — bil je veličajen. Spremili so ga k zadnjemu počitku učitelji in prijatelji, vsi v Pragi živeči Francozi in ogromna množica. Dragocena krsta bila je izložena v šmihovski cerkvi sv. Vavla na katafalku, in mnogo krasnih vencev je dičilo truplo pokojnikovo, koje so darovali princezinja Lobkovicova, „Société de secours française, belge et suisse“, češka višja dekliska šola in mnogo drugih čeških in francoskih društev. Pred pogrebom je bil še „rekviem.“ Na groblje „Malvazinka“ so ga odpeljali v štiri-vprežnem vozu. Zahvalili so se pa za spremstvo v listih vsi v Pragi živeči Francozi!

Dnevne novice.

(Gimnazija ljubljanska) šteje letos v začetku 883 javnih učencev, 21 manj od lani (904), vendar 49 več od leta 1887. L. 1879, torej pred desetimi leti imela jih je v začetku samo 539. Vidi se, da hitro raste in se množi zlasti v slovenskih razredih; nemški nasproti pojemajo; na pr. letos ima jih I. a le 31, II. 28, III. 29 in IV. 18. Vseh razredov šteje se 21; prvi dve šoli imate po štiri (abcd), tretja in četrta po tri (abc), druge razun VII. (47) po dva (ab) razreda. Razdeljeni so pa učenci še tako-le: I. b 59, c 60, d 61; II. b 48, c 50, d 49; III. b 47, c 47; IV. b 38, c 39; V. a 50, b 51; VI. a 32, b 32; VII. 47; VIII. a 34, b 33. Učiteljev ima naša gimnazija z dvema ravnateljema 35. Ker sta odšla v Rudolfovo gg. dr. Požar in K. Šega, prišla sta na njuno mesto gg. Viktor Bežek in Ignacij Pokoren. Za prosto risanje prideljen je gimnaziji tudi profesor J. Franke. Dobro znamenje boljšega duha pri naši mladini je to, da se jih mnogo oglašá v bogoslovje, prav izvrstnih, na pr. l. 1888 izmed 34 v zrelostni preskušnji potrjenih prosilo 23 v semenišče, in mej temi 7 z odliko. Tako jih je tudi letos več prav čvrstih, kar je gotovo pomenljivo v dobi, ko celó slovenski listi tolikanj zabavljajo mladi slovenski duhovščini. Bodi Slovencem to na čast in duhovno korist.

(Gosp. Friderik Doubek), uradnik v e. kr. finančnem ministerstvu na Dunaji, pristopil je „podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaji“ kot podpornik s 5 gld. Gosp. Doubek je rodóm Čeh, zato zasluži, da se njegovo ime častno omenja mej Slovenci. Iz srca želimo, da bode mnogo Slovencev, ki dosedaj še niso pristopili imenovanemu društvu, začutilo dolžnost, podpirati društvo, katerega važnost ni mogoče dovolj opisati. Rodoljubnemu Čehu Doubeku pa kličemo: Slava! Iskrena mu hvala!

(Od Velenja) se nam dne 26. t. m. piše: Ta teden se vršijo volitve v okrajno zastopništvo za okraj Šoštanje. Včeraj volili so veleposestniki in so bili izbrani „sami“ konservativci; nasprotniki so sicer prišli k volitvi, ali vidoč, da so preslabi, niso glasovali. Danes sta bila na vrsti trga Šoštanje in Velenje. V prvem trgu zvonec nosijo „Nemci“, a v drugem konservativci. Toda: presenetil nas je izid

volitve. Velenjski „Nemci“ so danes imeli nenavadno veselje, brzojav ga je nagloma razglasil po svetu. Konservativci so pri volitvi zastopnikov ostali v manjšini; še celo jeden volilec, ki je včeraj bil izbran soglasno, je danes hopnil v „nemški“ koš. Velenje pošlje osem zastopnikov, Šoštanje tri. Izmed veleobrtnikov je jeden jedini in ta vstopi brez volitve. V soboto pridejo na vrsto kmetske občine. In kakor razmere stojé danes, ne more se vedeti, kako bode sestavljeno zastopništvo, t. j. katera stranka bo imela večino. Okrajni zastop šteje 32 udov.

(Srečke „Dobrega srca“.) V poslednjih dneh so bile vse dunajske, peštanske, praške in druge novine po glavnih mestih — tudi v Ljubljani — osrečene z velikimi, zvôčnimi inserati, ki vabijo v nakupovanje novih srečk iz one države, v koji imajo židje svoj „raj“. Te srečke imajo vabljivo ime: „Jo-ziv“ — srečke dobrega srca. Kako mi mislimo in sodimo o srečkah in o loteriji, povedali in pisali smo o svojem času na tem mestu. Listom, ki so te srečke naznanjevali, ne more se to šteti za zlo. Finančna stran zlasti odločuje tam, kjer naročniki mlačno ali slabo spolnujejo svojo dolžnost. Nalog upravnistev novin ni, da bi preiskovali dobri smoter in poštenost pri inseratih. Upravnistvo ne more in ne sme od inserenta zahtevati spričevalo o njegovi npravni sposobnosti, solidnosti podjetja itd., ono more samo odkloniti inserate očito nenravne vsebine ali pa take, ki napeljujejo k neuravnosti. — Kar se nekaterih bančnih, tovarniških, umetelskih zavodov, podjetnih tvrdk inseratov tiče, vé dandanes že vsakdo, da ne treba vsega na inseratu verjeti od besede do besede. Takó na pr. se celó v vredniškem oddelku pravilno dela reklama izvršbam in izvodom raznovrstnih umetnikov, kakor: „Néčuveno, doslej nedoseženo, neprekašan i. t. d., o tem imej vsak čitatelj svoje mnenje. To pravimo zaradi tega, ker se mnogi čitatelji huđujejo na ta ali oni list brez vzroka radi nekih inseratov na zadnji strani. — V pojasnilo novih madjarskih srečk pa navajamo nastopno: Društvo „Jo-ziv“ je izdalo 750.000 srečk po 2 gld. ter je deponovalo kot jamščino ogerske 50drotne rente v nominalni vrednosti 1.100.000 gld. in v gotovini 50.000 gld. Renta danes stoji na borzi 94 gld., tedaj je istinita vrednost tega depozita 1.034.000 gld. K temu še teh 50.000 gold., je torej jamščine vkupe 1.084.000 goldinarjev. Delimo li to svoto s številom izdanih srečk 750.000, torej se pokaže, da prava vrednost jedne srečke iznaša 1 gld. 47 kr. In židovske banke se ne sramujejo za vsako srečko računati 4 gld. 90 kr. Ker je bilo pa teh židov vendar le nekoliko sram, vrednost jedne srečke navrtati na jeden petak, radi tega so raje napisali 4 gld. 90 kr., ali petak brez desetice. Pri vsaki posamični srečki ima torej židovska menjalnica 3 gld. 43 kr. dobička. Kaj ne, izvrstno dober „kšeft“? Kogar torej veseli agentom teh srečk polniti žepe, naj hitro kupuje, dokler ne bodo — razprodane.

(Mestna občina ljubljanska) bi rada ločila od šišenske občine Tivolski grad in nekaj parcel. Ker pa bi šišenska občina vsako leto imela nekaj škode, zahtevali so njeni zastopniki pri zadnji obravnavi 20.000 gld. odškodnine. Ker je ta zahteva v primeri s škodo zelo pretirana, je bila obravnava brezvspešna.

(Iz Štange) se nam poročá: Naši ljudje so se letos jako veselili ajde, katere so mnogo vsejali. Ajda je dobro kazala, ali pretekli teden jo je slana v treh dneh popolnoma sparila. Tri jutra je bilo kar belo po travi. Ker je ajda le še malo črnega zrna imela, so jo mnogi pokosili. Dežuje še vedno, a vsi še otave niso spravili. Tudi kstanja bo malo.

(Iz Trsta) se poročá, da so v četrtek preiskali vredništvo lista „Indipendente“ ter zaprli sodelavca imenovanega lista Julija Cesari-ja.

(„Glasbena Matica“) vabi k rednemu občnemu zboru, kateri bode dné 12. oktobra t. l. v društvenih prostorih (Virantova hiša) ob 7. uri zvečer. — Vspored: 1. Nagovor prvosednika. 2. Poročilo tajnikovo o društvenem delovanju. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Volitev novega odbora. 5. Posamezni nasveti.

(Klub amateur-fotografv v Ljubljani.) Načelnistvo kluba vabi p. n. gg. člane k teoretiškemu pouku o fotografiji, ki bode v četrtek 3. in v soboto 5. okt. vselej ob polu 8. uri zvečer v obrtni šoli. Zbirališče je v šolski pisarni. Tudi prijatelji fotografije, ki niso člani, so dobro došli.

(Odlikovanje.) Fml. in poveljnik 10. vojnemu koru, baron Reinländer, je v priznanje zaslug odlikovan z redom železne krone prve vrste z dekoracijo druge vrste.

(Premembe pri vojaštvu.) GM. Oton Fux je imenovan poveljnikom 18. divizije, polkovnik 5. brambovskega polka, Spiridijon vitez Mitrović je premeščen k 96. pešpolku.

Današnji številki „Slovenca“ pridejan je kot priloga „Razglas mestne hranilnice Ljubljanske“.

Raznoterosti.

— Boj z medvedom. V občini Ohegi na Ogerskem je šla neka siromašna kmetica z devetletno hčerko v bližnjo šumo nabirat gob. Nenadoma skoči pred nje iz gošče mlad medved. Deklica zagrabi suho vejo ter udari po medvedu, med tem pa prihiteli medvedka ter z jednim udarcem vrže ženico na tla. Deklica zagrabi medvedko z glasnim krikom za ušesa. Ta nenadni napad iznenadi medvedko, da zbeži z medvedom. Deklica je na to spremila ranjeno mater domov. Štiri dni pozneje je meščan Kraffe ustrelil medveda.

— Koprive — zdravilo. Župnik Kneip piše: Prav po krivičnem se zaničujejo koprive. Čaj od posušenega koprivnega perja je izvrstno sredstvo zoper kašelj ter čisti tudi želodec. Kdor ima pokvarjena prebavila, naj poleti velikokrat je špinačo od kopriv. Še krepkejša v tem oziru so korenine te rastline, ki skuhan v prvih začetkih ozdravijo celó vodenico.

— Huda nevihta je bila dne 18. t. m. po celi gornji Italiji, posebno krog Bologne in Pavije. Zetev riža je popolnoma pokončana. Na stotine domačih živalij je poginilo ter sta bila celo dva človeka ubita, in sicer v Budi. Deloma je krog Pavije tudi mnogo škode po vinogradih.

— Zadnjo povodenj na Japonskem opisuje „New-York-Herald“ nastopno: V južno-zapadni provinci Keriju je deset tisoč ljudi utonilo. Več mest je kar zginito s površja, druga leže v razvalinah. Povodenj je nastala vsled silnega deževja meseca avgusta; reke Kinogava, Kidakagvan in Kinokum so narastle in nasipe prodrle. Škoda se ceni na več ko 12 milijonov našega denarja. Boj se sedaj, da bo izbruhnila huda lakota.

Telegrami.

Dunaj, 27. septembra. Prestolonaslednica vdova Štefaniya je došla ter se z vozom v Laksenburg odpeljala.

Dunaj, 28. septembra. „Wiener-Zeitung“: Cesar je imenoval grofa Brandisa za tirolskega deželnega glavarja, doktorja Henrika Šolca pa za namestnika češkemu vrhovnemu deželnemu maršalu.

Praga, 27. septembra. Po poročilu „Narodnih Listov“ je korporativna vdeležba sokolskega društva v Kraljevem dvoru pri slavnosti liberške besede uradno prepovedana.

Bukarešt, 27. septembra. Kraljica Natalija je danes zvečer v Belgrad odpotovala.

Pariz, 27. septembra. Revizijonistiški odbor v Montmartre-u je v „Cirque Fernande“-u velik shod sklical, ki je ugovarjal zoper razveljavljenje Boulangerjeve izvolitve.

Peterburg, 28. septembra. „Journal de St. Pét.“ imenuje brzojavko lista „Indep. Belge“ o dinamični bombi na kolodvoru v Petrovem dvoru izmišljeno. Vest je od konca do kraja neresnična.

Poziv!

Zimska sezóna prične se v ljubljanski čitalnici s pevsko vajo v torek dné 1. oktobra t. l. ob 8. uri zvečer.

Pevske vaje za moški zbor vršile se bodo redno vsak torek in petek, one za gospe in gospodičine pa se pričnó v soboto dné 5. oktobra t. l. ob 7¼ uri zvečer v čitalnični pevski sobi.

Dame in gospodje, ki želé na novo pristopiti pevskemu zboru, izvolijo naj se oglašiti omenjene dni in ure v čitalnici pri pevovodji gospodu prof. Gerbič-u.

Ako bi se oglasilo zadostno število učencev za petje, otvorila se bode tudi letos v čitalnici pevška šola.

Dotični gospodje, kateri želé vstopiti v to šolo, zgledajo naj se do 10. oktobra t. l. pri čitalničnem kustosu ter vpišejo v polo, katera leži v ta namen v trafiki.

Čitalnični pevski odbor.

Umrli so:

V bolnišnici:

26. septembra. Anton Kos, gostjač, 85 let, marasmus. — Marija Mirt, dekla, 34 let, legar.

Tuji.

26. septembra.

Pri *štetju*: Hawelka, tovarnar, iz Prage. — Burkhardt, Linhard, Rother, Schulz, Schönaker, Mislap, trgovci, in Kaufman, potovalci, z Dunaja.

Pri *štetju*: Kovačič, trgovec, iz Karlova. — Kopezak, stotnik, z Dunaja. — Morgenstern in grof St. Quentin iz Prage. — Ivana Schwarz, voditeljica, iz Monaka.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
27	7. u. jut.	742.4	3.8	brezv.	megla	0-00
	2. u. pop.	738.9	15.0	sr. jzap.	jasno	
	9. u. zveč.	738.1	9.2	sl. jzap.	del. jasno	
Srednja temperatura 9.3° za 4.5° pod normalom.						

Dunajska borza.

(Telegrafirano poročilo.)

28. septembra

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	84 gl. —	kr
Srebrna „ 5% „ 100 „ 16% „	84 „ 70 „	
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110 „ 60 „	
Papirna renta, davka prosta	99 „ 60 „	
Akcije avstr.-ogerske banke	922 „ — „	
Kreditne akcije	308 „ 30 „	
London	119 „ 70 „	
Srebro	— „ — „	
Francoski napoleond.	9 „ 48 „	
Cesaraki cekini	5 „ 67 „	
Nemške marke	58 „ 40 „	

Tržne cene v Ljubljani

dné 28. septembra.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	6	66	Špeh povojen, kgr.	—	70
Rež,	5	33	Surovo maslo,	—	76
Ječmen,	4	66	Jajce, jedno	—	3
Oves,	2	83	Mleko, liter	—	5
Ajda,	5	—	Goveje meso, kgr.	—	54
Proso,	4	66	Telačje	—	58
Koruza,	5	—	Svinjsko	—	60
Krompir,	2	32	Koštrunovo	—	34
Leča,	12	—	Pišance	—	40
Grah,	13	—	Golob	—	18
Fižol,	11	—	Seno, 100 kgr.	2	23
Maslo, kgr.	—	88	Slama,	2	23
Mast,	—	70	Drva trda, 4 mtr.	6	60
Špeh svež,	—	60	„ mehka, „	4	15

Bolezni želodca

in spodnjih telesnih delov, jeter in vranice, zlata žila, zaprtje, vodenica in kronična driska zdravi se najvspešneje s PICCO-LIJEVO „ESENCO ZA ŽELODEC“, koja je tudi izvrstno sredstvo proti glistam. Pošilja jo izdelovatelj lekarnar GABRIEL PICCOLI v Ljubljani (na Dunajski cesti) proti poštnemu povzetju.

Varstvena znamka.

Dobiva se pa razven pri izdelovatelju lekarnarju PICCOLI-ju „pri Angelu“ v Ljubljani po 10 kr., tudi še pri lekarnarju Rizzoli-ju v Rudolfovem in skoraj po vseh lekarnah na Primorskem, Tirolskem, Koroškem, Štajerskem in v Dalmaciji in sicer po 15 kr. steklenica. (10)

Za manufakturne trgovce in zasebnike.

Izvrstne češke tkanine

znane trvdke

Vilj. Markl, Wamberg (Češko).

Struks (bombažno blago) za moške obleke, najlepši obrabei.
Barbant, v vseh barvah, dobre vrste.
Kanafasse (posteljno blago), razne vrste, najleži in uroci, dobra vrste.
Oksford za srajce in ženska krila, lepi uroci, dobre vrste.
Grizett za ženske in otroške obleke, izvrstno in trpežno blago. (10-2)

Uzorci gratis in franko. — Pošilja se proti povzetju.

Zahvala in priporočilo.

Udano podpisani zahvali se tem potom prečast. duhovščini in sl. občinstvu za dosedanje naklonjenost ter se ob enem priporoča tudi v bodoče v izveševanje vseh v

čevljarsko obrt

vštevajočih se del. Za točno, lično in trpežno izvršenje jamči, istotako za mogoče nizko ceno. Spoštovanjem

Matija Horvat,

čevljarski mojster,

(19) v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 32.

Anton Krejči,

klobučar in krznar

8 Kongresni trg v Ljubljani Kongresni trg 8

priporoča prečast. duhovščini in sl. občinstvu svojo največjo zalogo najfinjših

klobukov in čepic

za gospe in dečke po izvanredno nizkih cenah.

Posebno velika zaloga vsakovrstne (13-4)

kožuhovine,

najfinjši kožuhovinasti plašči in mufr

za gospe, mestni in potovalni plašči.

Pošilja naročeno blago dobro spravljeno in poštne prosto

Visokočastiti duhovščini

priporočam se vljudo podpisani v napravo cerkvenih posod in orodja iz čistega srebra, kineškega srebra in iz medenine najnovejše oblike, kot

monstrane, keliho, svetilnic, svečnikov

ltd. ltd. po najnižji ceni. Zadovoljim gotovo vsakega naročnika, bodisi da se delo prepusti mojemu ukusu, bodisi da se mi je predložil načrt.

Stare reči popravim, ter jih v ognji pozlatim in posrebrim. Čč. gg. naročniki naj mi blagovolé poslati iste nefrankovane (47)

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17.

Pošilja naročeno blago dobro spravljeno in poštne prosto

Gospodom šolskim predstojnikom in učiteljem

(29) priporoča

Andr. Druškovič

trgovina z železnino in orodjem

na mestnem trgu 10,

vsa vrtnarska orodja, kakor tudi orodja za sadjerejo in obdelovanje sadnih dreves, in sicer: drevesna strgulja, škarje za gosence, ročna lopatica, drevesna žaga, sadni trgač, dreves. škarje, cepilnik, cepilnik za mladiče, cepilni nož, vrtnarski nož in drevesna ščetka. Orodja so vsa na lepo popleskani leseni plošči urejena in po prav nizki ceni.

Vinko Čamernik,

kamnosek,

v Ljubljani, Parne ulice št. 10.

Šiljala tik mesarskega mostu,

se najuljudneje priporoča prečastiti duhovščini v izvršitev naročil vsakovrstnega

cerkvenega umetnega kamnoseškega dela

slav. občinstvu pa svojo bogato zalogo najraznovrstnejših po najnovejših načrtih prav lično in iz različnih vrst marmorja izdelanih

nagrobni spomenikov.

Vse na tukajšnjem pokopališču stoječe, in pri njem izgotovljene spomenike, kateri so vsled nedovoljenega zidanega temelja nagibajo, popravlja brezplačno dvakrat na leto in sleer pomladi in pred Vsemi svetimi.

Še posebej opozarja na krasen, od kajnah-talskega, kararskega in črnega marmorja izgotovljen

spomenik,

kateri prodá po primerno jako nizkej ceni.

Tudi p. n. stavbenim podjetnikom se priporoča v vsakovrstna (13-9)

stavbinska dela,

katera fino, trpežno in ceno izvrši.

Lekarna Trnkóczy,

zraven rotovža v Ljubljani
na velikem Mestnem trgu,

priporočata tukaj popisana najboljša in sveža zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prejeli pismenih zahval o naših izbornih skušenih domačih zdravilih. Lekarna Trnkóczy-jeve trdke je pet, in sicer: Na Dunaji Viktor pl. Trnkóczy, V. Hundsturmstrasse 113 (tudi kemična tovarna); dr. Oton pl. Trnkóczy, III., Radeekyplatz 17, in Julius pl. Trnkóczy, VIII., Josefstädterstr. 30. V Gradi na Štajerskem Vendelin pl. Trnkóczy, V Ljubljani Ubald pl. Trnkóczy. P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da spodaj navedena zdravila s prvo pošto dobi, da naslov tako-le napravi: Lekarna Trnkóczy poleg rotovža v Ljubljani.

Marijacejske kapljice za želodec,

katerim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vseh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper: manjkanje slasti pri jedi, slab želodec, urak, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavoból, krč v želodcu, bitje srca, zabasanje, gliste, bolezni na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gold., 5 tucatov samo 8 gl.

Svarilo! Opozarjamo, da se tiste istilte marijacejske kapljice dobivajo samo v lekarni Trnkóczy-ja zraven rotovža na velikem Mestnem trgu v Ljubljani.

Cvet zoper trganje (Gicnt),

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žicah, otekline, otrpelo ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Malicu“ z zraven stoječim znamenjem. 1 stekl. 50 kr. tucat 4 gl. 50 kr.

Če ni na steklenici zraven stoječega znamenja, ni pravi cvet in ga precej nazaj vrnite.

Planinski zeliščni sirop kranjski,

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vrtoglav, jetiko, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr., 1 tucat 5 gl. Samo ta sirop za 56 kr. je pravi.

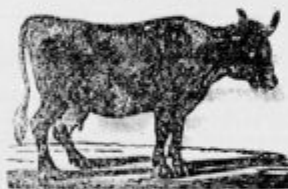
Kričistilne kroglice

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se že tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasani človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skazenem želodcu, jetrih in obistnih boleznih, v škatljah a 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

Zdravila za živino.

Štupa za živino.

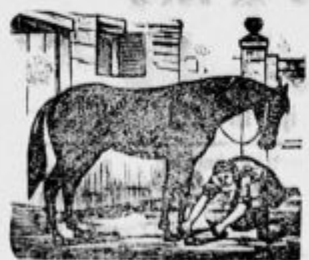
Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri vseh boleznih krav, konj in praštev.

Konje varuje ta štupa trganja po črevih, bezgavk, vseh nalezljivih kužnih boleznih, kašlja, pljučnih in vrtih boleznih ter odpravlja vse gliste, tudi vzdržuje konje debele,

okrogle in iskrene. Krave dobé mnogo dobrega mleka. Zametek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zametkov z rabilnim navodom samo 2 gl.

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretégu žil, otekanji kolen, kopitnih boleznih, otrpnenji v boku, v križi itd., otekanji nog, mehurjih na nogah, izvlinjenji, tiščenji od sedla in oprave, pri sušeti ind. s kratka pri vseh vnanjih boleznih in hlabah. Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gl., 5 stekl. z rabil. navodom vred samo 4 gl.

Svarilo! Naši izdelki so pristni, zanesljivi in zajamčeni, če imajo ime Trnkóczy in našo varstveno znamko. Zoper ponarejanje istih se sodnijski postopa.

Vsa ta našta zdravila se samo prava dobijo v lekarni Trnkóczy-ja v Ljubljani zraven rotovža (51)

in se vsak dan s pošto razpošiljava.

Kavarna „Austria“

(Café Schmidt)

sv. Petra cesta šte. 34 v Ljubljani
(poleg mesarskega mosta) (18)

priporočata se sl. občinstvu z mesta in dežele v mnogobrojni obisk. Postreže svojim gostom z vedno svežo kavo in drugimi okrepčujočimi pijačami ter ima na razpolago slovenskih in nemških časopisov veliko število.

Osem svetinj! Najboljše ročne harmonike

z 1, 2 in 3 vrstami tipk, orkestralna harmonika z jeklenimi glasovi, in usnjati mehovi lastnega izdelka, kakor vsi godbeni instrumenti, gosli, citre, flavte, klarineti, trompete, lajne, glasbene škatljice, ustne harmonike, okarine, lajnice, arisoni, lajnice za ptice, albumi z godbo, pivni in vinski kozarci, necessairs za gospe z godbo itd.

JAN. N. TRIMMEL,

tovarna harmonik,

(30—11)

Dunaj, VII., Kaiserstrasse 74.

Geniki franko in zastoj.

V obvarovanje zdravja nedvomno nekaj novega

je uradno koncesijonovana, naravna, umetno s presto ogeljno kislino prirejena mineralna kislá voda

kostrivniški kislí vrelec

(Römerbrunnen)

pri Rogatcu.

Z naravo in umetnostjo srečno spojena, nedosegljiva, do sedaj v kupčiji še ne se nahajajoča zdrava pijača je ta peneča se

mineralna kislá voda,

katera je zdravejša in okusnejša kakor vse takozvane sifon-kisle vode. (23—23)

Na prodaj je v vseh znamenitejših lekarnah, pri trgovcih ter jo neposredno pošilja oskrbnístvo rimskega vrelca, pošta Rogatec-Slatina (Štajersko).

Andr. Druškovič

trgovina z železnino na mestnem trgu 10,

priporočata po zelo nizki ceni

okove za okna in vrata, storje za štokadoranje, samokolnice, traverze in stare železniške šine za oboke, znano najboljši kamniški Portland- in Roman-cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi

lepo in močno narejena

štedilna ognjišča

in njih posamezne dele.

Vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v malih urah in majhnimi stroški na pravem mestu do vode priti; ravno tako se tudi dobivajo vsi deli za izkopane vodnjake, železne cevi in železolitni gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste trombe in ventile in železna okova.

Za poljedelstvo:

(42)

vsake vrste orodja, kakor: lepó in močno nasajeni plugi in plužna, železne in lesene brane in zobove zanje, motike, lopate, rezovnice, krampe itd.

Tudi se dobiva zmitrom sveži dovski mavec (Lengensfelder Gyps) za gnojenje polja.

Izdelovatelj
cerkvene posode itd.

Ljubljana

sv. Petra cesta
št. 27.

Priporočata svoje izdelke prečastiti duhovščini in p. n. cerkvenim predstojnikom po najnižji ceni v najnovejših in lepih oblikah. (19)

Na željo pošilja načrte in ilustrovane cenike.

Staro orodje in posode jemlje v popravo.

SUKNO

pošilja proti gotovini ali povzetju po čudovito nizkih cenah, in sicer:

le dobre kakovosti:

3-10 m. blaga za opravo	gl. 4-80
3-10 " " " " " "	boljšega " 6-80
3-10 " " " " " "	finega " 10-50
3-10 " " " " " "	najfinjšega " 16-50
2-10 " " " " " "	za suknje " 5-60
2-10 " " " " " "	finega " 12-16

tovarniška zaloga sukna

E. Flusser v Brnu,

(20—4) Dominikanski trg 8.

Obrazci gratis in franko. Neugajajoče vzamem nazaj.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

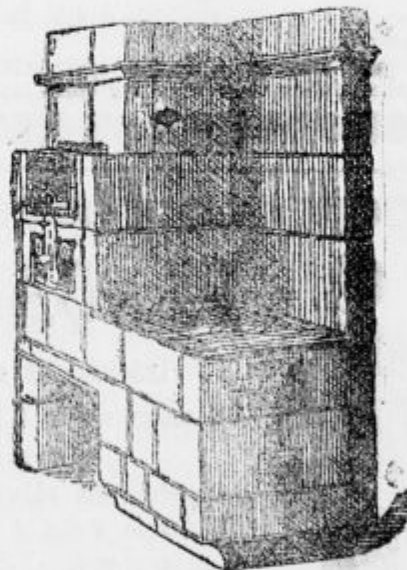
Ljubljana,

za Frančiškansko cerkev v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupee so oljnaté barve v ploščevinastih pušicah (Blechbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfinje naribane in boljšego vse te vrste v prodajalnah. (15)

Cenike na zahtevanje.

Nič več mokre noge ali trdo usnje!

I. Bendiks iz Št. Valentina na Spodnjem Avstrijskem ima izključno pravico v Avstro-Ogerski za izdelovanje c. kra. priv. nepremočljive

hranilne masti za usnje

katero vspehi so potrjeni s stotinami pričeval. Cene: cela škatlja 1 gld., $\frac{1}{2}$ škatlje 50 kr., $\frac{1}{4}$ škatlje 25 kr., $\frac{1}{8}$ škatlje 12 $\frac{1}{2}$ kr.

Za likanje usnja priporoča ravno kar patentovano

hranilno tinkturo za usnje

ne lak za usnje ali momentni lik, tudi ne apretura za usnje, marveč bolj oljnato likalno črnilo, katero je preskusilo c. kr. državno vojno ministerstvo ter dovolilo, da se sme rabiti za usnje v c. kr. armadi. Cene: 1 kilo 1 gld. 20 kr., 1 steklenica št. 1: 1 gld., št. 2: 40 kr., št. 3: 20 kr. Razprodajalec rabat. Dobiva se v vseh večjih krajih monarhije, v Ljubljani pri gg. Schusnigu & Weberju in A. Krisperju. — Svarimo pred ponarejanji! Prosi se za ponudbe v razprodajanju, kjer se ni založb. (30—21)

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

50% prihranitev goriva (Jamčeno).

Izključno c. kr. privilegovane

lončene peči

z združeno zračno kurjavo

patent Lerch & Seidl,

elegantne in po ceni, kakor vse vrste peči s slepicami, od najpreprostejših do najelegantnejših, priporoča najstara in največja

tovarna za peči in lončene izdelke na Kranjskem

Avgust Drelse

v Ljubljani.

(41—33)

Pri razstavah mnogokrat odlikovan.

Kranjske klobase

pristno domač izdelek iz svinjskega svežega mesa velike komad 20 kr., manjše komad 10 kr., pečenice (Bratwürstchen) komad 10 kr.; pečenka v pečici (Jungfernbraten) kilo 1 gld.

Domače dobro prekajeno

suho meso

s kožo kilo 90 kr., brez kože kilo 72 kr.

Vsako sredo in soboto sveže krvave, jetrne in riževe klobase.

Vnanja naročila izvršujejo se točno proti poštnemu povzetju.

V mnogobrojna naročila se priporoča spoštovanjem

BARBARA KOPAČ, mesarica,

(4—2)

v Ljubljani, sv. Petra nabrežje štev. 47.

Vodnikovo kamnoseštvo

v Ljubljani poleg južnega kolodvora

priporoča velečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu svojo

največjo in najraznoterejšo zalogo

vsakovrstnih nagrobnih spomenikov

ter še posebno cerkvenim predstojništvom izgotavljenje

cerkvenih umetnih kamnoseških del

in sploh vsa v to stroko vstevajoča se dela. Za točno, trajno delo in najnižjo ceno vsestranski jamči.

Popravila starih spomenikov, napisov itd. v mestu in na deželi točno in vestno ter ceno izvršuje. (6—3)

FR. CASERMAN,

izdelovalec obleke za gospode,

Šelenburgove ulice Ljubljana Šelenburgove ulice (nasproti čitalnici)

se priporoča slavnemu občinstvu z mesta in dežele v

izdelovanje obleke po najnovejšem kroju

po mogoče nizkih cenah; istotako svojo bogato zalogo raznovrstnega domačega in inozemskega blaga.

Posebno se priporoča prečastiti duhovščini v izdelovanje talarjev in razne obleke.

Vzorci so franko na razpolago. (17)

Izdajatelj: Matija Kolar.

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.

St. 7704.

Objava.

(3—2)

Pri c. kr. deželnem kot trgovskem sodišču v Ljubljani so se v združnem registru pri firmi

„prva kranjska mlekarska zadruga, registrirana zadruga z omejenim poroštvom“,

vršili sledeči vpisi:

1. Da so bili pri volitvi dne 28. aprila 1888 voljeni v združno načelnštvo sledeči članovi: **Janez Baumgartner, Janez Kosler, dr. Jožef Kosler, Franc Povše, Gustav Pirc, Jožef Franc Palme in Franc Jarc**, in da se je prejšnji član **Henrik baron Lazzarini** izbrisal;

2. da je bila pri velikem izvanrednem zboru društva dne 10. aprila 1889 sklenjena **razdružba zadruga**;

3. da so bili pri istem velikem zboru postavljeni kot likvidatorji **Janez Baumgartner, Franc Povše, dr. Jožef Kosler, Gustav Pirc**, vsi iz Ljubljane, **Janez Stembov** iz Tomačeva, **Janez Lenarčič** z Vrhnike.

Ob enem se povabijo upniki v zmislu § 40 postave z dne 9. aprila 1873, št. 70 drž. zak., da se oglašé pri društvu.

V Ljubljani, dne 23. septembra 1889.

Najboljše
brnsko blago

prodaja po tovarniških cenah
zaloga tovarne

Siegel - I mhof
v Brnu.

Za eno elegantno
jesensko ali zimsko
moško opravo

zadostuje 1 kupon, 3-10 m
dolga, to je 4 dunajske ratle.

1 kupon stane
gld. 4-80 od navadne

gld. 7-75 od fine

gld. 10-50 od najfinije

gld. 12-40 od izborna fine

pristne ovčje volne.

Dalje se morejo v največji

izbiri dobiti: svileno pretkano

sukno, blago za gorje suknje,

palmerston in boy za

zimske suknje, surovo suknjo

za lovec in gospodarje, pe-

ruvienne in tosking za sa-

lonske oprave, suknjo za

ženske obleke itd., itd.

Za dobro blago in

točno dopolnjevanje se

jamči.

Uzorci zastoj in

franko. (10-3)

Radenska kislá voda ob vzhodni Slovenskih goríc, ne zamenjati z Radgonsko, to je Radkersburger.

Čeravno Radenska kislá voda stoji več kakor jeden dan v odprti posodi, vendar se peni prav močno, ako se z vinom pomeša, ker ima v sebi spojene ogljikove kisline. To svojstvo pa jo odlikuje pred mnogimi drugimi kislími vodami, katere imajo navadno le prosto ali manj trdno spojeno ogljikovo kislino, ki se pogubi in razkadi kakor se steklenica odmaši.

Radenska
kislá voda po natriju in litiju najbogatejša

preskušeno zdravilno sredstvo proti mehurnim boleznim, protinu, kamenci v mehurju, dalje proti boleznim v želodcu, mokril, dolgotrajnem kataru dihal, zlatej žili in zlate-nici.

Poskusi dr.-jev: Garroda, Biswanger, Cantanija, Ure-ja so dokazali, da ima litij največjo raztopivno moč pri sečenikslíh, usedlin izloških, iz česa se sklepa na najugodniše učinke Radenske vode.

Kopališče Radensko.

Kopanje v slatini in v jeklenici vpliva posebno pri: protinu, bolečinah mokril, malokrvnosti, ženskih boleznih, slabostih itd.

Stanovališča po ceni. Prospekt (brezplačno) od ravnotejstva:

Kopališče Radenci blizu Ljutomeru.

Zaloga kislé vode pri: F. Plautzu in M. Kastner-ju v Ljubljani. (51)